

înseamna, probabil, una din cele mai importante contribuții ale teatrului radiofonic la păstrarea și — aș spune, deci — dezvoltarea spiritului artistic.

Dar, ciudat, meditănd pe marginea portretului ascultat și trecînd în revistă persoanele ce „și-au dat concursul“, de la Storin la Vraca și de la Finteșteanu la Clody Bertola, am observat, nu fără o tresărire, că ființa lui Manolescu era înconjurată, cam în exclusivitate, de actori și că alți oameni, îndreptățiți, fără îndoială, „să-și dea concursul“, cum ar fi autorii, regizorii, scenograful (și — de ce nu? — suflerii, machieerii)¹ etc., un etc. bogat, lipseau, parecă, nefiresc. Nefiresc, fiindcă, dacă „profilul“ unui dramaturg e greu de înțeles fără „profilul“ actorilor care i-au întrupat eroii, „profilul“ unui actor, iarăși, e schilodit, în absența autorilor și, mai cu seamă, a celor din spațiul și timpul său. A autorilor pe care i-a citit în manuscris, pe care, poate, i-a descoperit (descoperindu-se, la rîndu-i, eventual), pe care, nu fără nervi, certuri și rupturi de-o viață, i-a împins să taie (că-i prea lung...) din text, să adauge (că n-am ce spune...) sau să schimbe

(că, aici, „e rață“), cu care a băut, după premieră, de bucuria succesului sau... dimpotrivă... din cauză de cădere.

Nu știu cite asemenea mărturii scriitoricești² despre Ion Manolescu există înregistrate pe bandă. Și nu prea cunoaștem, în genere, ce (dacă) s-a păstrat din spusele lui Sorbul, lui Victor Eftimiu, lui Tudor Mușatescu sau Camil Petrescu, Sebastian sau G. M. Zamfirescu, despre actorii „lor“. Dar, pornindu-se de la prezențele și absențele din fonotecă, am impresia că, în vederea profilurilor viitoare, ar fi, dacă nu greșim, mai mult ca necesară o aducere la microfon a scriitorilor de teatru, pentru destăinuirile de rigoare. Și-n primul rînd, a scriitorilor bătrîni. Cu sau fără ghilimele. În ceea ce ne privește, am începe — de mîine dimineață — cu Mircea Ștefănescu, decan necontestat într-ale dramaturgiei române și prospector invidiabil de amintiri.

¹ Ca să nu mai vorbesc de spectatori...

² Aceeași observație-doleanță e valabilă, se ultra-înțelege, pentru regizori etc., etc.

ATELIER DE DRAMATURGIE

„Noaptea Brîncoveanului“

de Constantin Radu-Maria

Vineri 12 noiembrie a.c. a avut loc, la Casa Scriitorilor „Mihail Sadoveanu“, deschiderea lucrărilor Căminului secției de dramaturgie, a Asociației scriitorilor din București, pe anul 1976—1977. Constantin Radu-Maria a citit drama istorică în cinea tablouri Noaptea Brîncoveanului. Discuțiile, animate de un viu interes, au fost susținute de Dumitru Solomon, Vasile

Nicorovici, Iosif Naghiu, Radu Dumitru, Leonida Teodorescu, Mihai Moraru, Radu F. Alexandru, Corneliu Merlău, Lia Crișan. Vorbitorii au relevat, unanim, frumusețea limbii, prelucrată în spiritul cronicarilor munteni, precum și elevația ideilor vehiculate în text, expresivitatea și forța poetică a replicilor.

Cițiva vorbitori, printre care Leonida Teodorescu, Lia Crișan, Iosif Naghiu, au manifestat unele rezerve privind tehnica dramatică a scriiturii, relevînd, astfel, lipsa de dramatism a primelor două tablouri. Radu Dumitru și-a exprimat dezacordul cu ante-vorbitorii, arătînd că este vorba de o tehnică a acumulării prin așteptare, folosită și de alți dramaturgi, și care constă în a întîrzia, cu bună știință, un conflict subteran, care se va rezolva mai tîrziu, cu necesitate.

Autorul a răspuns unor întrebări privind modalitatea sa de creație și a elucidat unele nedumeriri asupra textului. El și-a definit maniera ca o încercare de a se apropia de ceremonialul teatrului clasic grec, fără a renunța la drama realist-istorică autohtonă.